

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 24.10.2006
KOM(2006) 631 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

EU – Čína: užší partnerství, rostoucí odpovědnost

{COM(2006) 632 v konečném znění}

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

EU – Čína: užší partnerství, rostoucí odpovědnost

1. Co je v sázce ?

Čína v posledních deseti letech opětovně získává pozici světové mocnosti. Stala se čtvrtou největší světovou hospodářskou velmocí a třetím největším vývozcem, současně však roste i její politický význam. Díky čínskému hospodářskému růstu se zahraniční politika stala mnohem aktivnější a obratnější. Hlavním podnětem čínské politiky je touha růst a vydobýt si ve světě pozici, která odpovídá její politické a hospodářské síle. Vzhledem k velikosti Číny a k jejímu fenomenálnímu hospodářskému růstu mají tyto změny značný dopad na světovou politiku a obchod.

EU představuje největší trh na světě. Její měna je rezervní měnou světového měřítko. Je vůdčí silou v oblasti špičkových technologií a odborných dovedností. EU zastává klíčovou pozici při hledání udržitelných řešení na dnešní výzvy, např. v oblasti životního prostředí, energie nebo globalizace. EU prokázala, že je schopna stále více ovlivňovat dění za svými hranicemi a je největším poskytovatelem rozvojové pomoci na světě.

Evropa musí účinně reagovat na znovunabytou sílu Číny. Aby se EU mohla vyrovnat s klíčovými výzvami, kterým dnes čelí – např. změna klimatu, zaměstnanost, migrace, bezpečnost – musí plně využít potenciálu dynamických vztahů s Čínou a vycházet při tom ze svých hodnot. Je v našem zájmu podporovat reformní procesy v Číně. To znamená zahrnout čínský rozměr do celé řady vnitřních a vnějších politik EU. Současně to také znamená, že pro dosažení celkového a soudržného přístupu je nutná koordinace v rámci EU.

Za účelem lepšího vyjádření významnosti svých vztahů EU a Čína uzavřely v roce 2003 strategické partnerství. Některé odlišnosti přetrvávají, ale jsou účinně zvládnuty. Vztahy tak získávají na vyspělosti a mají realističtější základ. Čína je stejně jako EU úzce svázána s globalizačním procesem a je stále více integrovanější do mezinárodního systému.

Angažovanost a partnerství musí i nadále zůstat základním přístupem EU k Číně. Užším strategickým partnerstvím však roste odpovědnost pro obě strany. Partnerství musí sloužit zájmům obou stran a EU a Čína musí za situace, kdy zastávají stále aktivnější pozice a přebírají stále více odpovědnosti na mezinárodní úrovni a podporují a přispívají tak k pevnému a účinnému mnohostrannému systému, úzce spolupracovat. Cílem je stav, kdy Čína a EU mohou využívat svého postavení a nabízet společná řešení světových problémů.

Z obchodního a hospodářského partnerství bude mít prospěch EU i Čína. Pokud zvážíme celkový potenciál tohoto partnerství, dospějeme k závěru, že odpovědí na čínskou konkurenci není uzavření Evropy. Politická podpora konceptu otevřenosti vůči Číně se dá získat a zachovat pouze tehdy, pokud si Evropa uvědomí výhody takového partnerství. Čína musí otevřít své trhy a zajistit podmínky korektní konkurence. V příštím desetiletí bude hlavním úkolem obchodní politiky EU přizpůsobení se konkurenčním výzvám a vytvoření spravedlivého vyrovnání s Čínou. Tato rozhodující bilaterální výzva představuje zkoušku partnerství a podrobněji je popsána v dokumentu o obchodní politice „Hospodářská soutěž a partnerství“, který je přílohou tohoto sdělení.

Evropa a Čína mohou prosazovat své zájmy jako partneři lépe, než kdyby jednaly samostatně.

2. Souvislosti: Čína zažívá obnovu

Vnitřní stabilita zůstává hlavní prioritou čínské politiky. V posledních desetiletích přinesl silný hospodářský růst i více stability. Od roku 1980 činí roční hrubý růst Číny 9 %, její podíl na světovém HDP dosáhl desetinásobku a nyní činí 5 % světového HDP. Čínský hospodářský růst přispěl k razantnímu poklesu chudoby ve světové historii a vytvoření široké střední vrstvy, která disponuje lepším vzděláním, rostoucí kupní silou a stále většími možnostmi.

Avšak za tímto fenomenálním hospodářským růstem se skrývá nejistota a rizika. Čínské vedení kráčí při zvládání řady důležitých problémů, zejména v oblasti domácí politiky, která však má stále více dopad i za čínské hranice, složitou cestou:

- Nerovnosti jsou stále větší. Rozdíly v bohatství jsou značné a stále rostou. To stejné platí pro sociální a regionální oblast a oblast rovného postavení žen a mužů. Systémy zdravotní péče a vzdělávání jsou vystaveny obrovskému tlaku. Demografická situace se již začíná vymýkat kontrole a země se musí vyrovnávat s problémy spojenými s rychle stárnoucím obyvatelstvem.
- Čínská poptávka po energii (Čína je již druhým největším spotřebitelem energie na světě) a nerostných surovinách je již nyní značná a nadále poroste; je stále zřejmější, že cenou za tento hospodářský a průmyslový růst je dopad na životní prostředí. Modely růstu nejsou vyrovnané, protože těžiště spočívá ve vývozu a domácí poptávka je opomíjena.

Hospodářský růst je hlavním bodem čínského reformního programu, avšak stále častěji je zmírňován opatřeními, která jsou zaměřena na řešení sociální nerovnosti a zajištění udržitelnějšího hospodářského a politického vývoje. V řadě oblastí dochází s uvolňující se kontrolou strany a státu paradoxně k větší stabilitě. Nezávislejší soudnictví, silnější občanská společnost a svobodný tisk přispějí nakonec ke stabilitě a vytvoření systému brzd a protivah. Uznání potřeby vyrovnanějšího vývoje a vůle vytvořit „harmonickou společnost“ jsou povzbuzující. Bude však potřeba dalších reforem.

Čínská regionální a mezinárodní politika podporuje i vnitropolitické požadavky: bezpečnost a mír v sousedních zemích prospívají hospodářskému růstu. Čína svojí angažovaností ve světě sleduje i nadále velmi specifické cíle, mezi které patří i zajištění potřebných nerostných zdrojů nutných k růstu. Zřejmě je i touha Číny získat mezinárodní respekt a uznání. Na olympijských hrách v Pekingu v roce 2008 a světové výstavě EXPO v Šanghaji v roce 2010 představí Čína celému světu pokrok, kterého dosáhla.

Čína tradičně popisovala svoji zahraniční politiku jako politiku přísného nevměšování se, avšak vzhledem k její aktivnější a stále sebevědomější roli ve světové politice bude stále obtížnější tuto zásadu dodržet. Čínská vláda to začíná uznávat a jak dokládají její rostoucí aktivní diplomatické závazky, je si vědoma své mezinárodní odpovědnosti, která odpovídá jejímu hospodářskému významu a úloze stálého člena v Radě bezpečnosti OSN.

EU i Číně přináší globalizace prospěch a obě strany mají zájem na jejím úspěchu. To představuje úkoly a další odpovědnosti pro obě strany. EU i Čína mají společný zájem na vytvoření účinného mnohostranného systému. Stále přetrvávají odlišnosti v hodnotách, proto musí dialog nadále pokračovat.

Čím bude partnerství silnější, tím budou mít obě strany větší očekávání a odpovědnosti. Obchodní politika EU jako největšího obchodního partnera Číny má značný dopad na čínské hospodářství a čínská politika zase ovlivňuje EU. Na obou stranách se očekává, že partner vezme při formulaci své strategie toto působení v úvahu.

3. Cesta vpřed

Pokud má být Čína silná a stabilní, plně dodržovat základní práva a svobody, chránit menšiny a garantovat právní stát, musí EU nadále podporovat čínskou vnitřní politiku a proces hospodářských reforem. EU bude posilovat spolupráci za účelem zajištění udržitelného rozvoje, provádět korektní a pevnou obchodní politiku a pracovat na posílení a vyvážení bilaterálních vztahů. EU a Čína musí společně podporovat mír a stabilitu. EU musí usilovat o větší koordinaci a více společných akcí a zlepšit spolupráci s evropskými odvětvími a občanskou společností.

Právním základem těchto vztahů byla dosud dohoda o obchodu a spolupráci z roku 1985. Tato dohoda již neodpovídá současnému rozsahu vztahů a představitelé obou stran se na 9. summitu EU a Číny dohodli na zahájení jednání o nové a rozšířené dohodě o partnerství a spolupráci, která bude aktualizovat základ spolupráce. Tato nová dohoda je velkou příležitostí. Poskytne jednotný rámec, jež zahrne plnou šíři a komplexitu našich vztahů, a současně se zaměří na budoucnost a zohlední priority stanovené v tomto sdělení.

3.1. Podpora Číny na cestě k otevřenější a pluralitní společnosti

Vedoucí představitelé Číny opakovaně vyjádřili podporu reformy, včetně základních lidských práv a svobod. V této oblasti však došlo pouze k omezenému pokroku. EU musí zvážit, jakým způsobem může Číně co nejúčinněji pomoci v jejím reformním procesu a přesvědčit Čínu, že lepší ochrana lidských práv, otevřenější společnost a odpovědná vláda budou přínosem a také základem pro pokračující hospodářský růst.

Demokracie, lidská práva a prosazování společných hodnot zůstávají základními principy politiky EU a jsou velmi důležité pro bilaterální vztahy. EU musí podpořit vývoj úplné, zdravé a nezávislé občanské společnosti v Číně. Musí podporovat snahy k posílení právního státu, což je základním předpokladem všech ostatních reforem.

Současně bude EU i nadále podporovat Čínu, aby plně respektovala základní práva a svobody ve všech čínských regionech - zvláštní pozornost je nutné věnovat svobodě projevu, vyznání a sdružování, právu na spravedlivý soud a ochraně menšin - ve všech čínských regionech. EU bude podporovat, aby se Čína stala aktivním a konstruktivním partnerem v Radě pro lidská práva a aby se Čína držela hodnot OSN, včetně Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

V rané fázi vztahů mezi EU a Čínou se zrodila myšlenka dialogu o lidských právech konaného dvakrát ročně. Tento dialog sice plní svůj účel, avšak nejsou plněna očekávání EU, která se v souvislosti s kvalitou partnerství zvýšila. Dialog by měl:

- být více zaměřen a orientován na výsledky, s vyšší úrovní výměny a konkrétními výsledky
- být flexibilnější a více využívat výsledků pracovních podskupin
- být lépe koordinován s dialogy vedenými současně v členských státech.

3.2. Trvale udržitelný rozvoj

Jedním z klíčových úkolů celého světa je dnes zajistit, aby byl rozvoj trvale udržitelný. Záleží především na Číně, zda se podaří tyto úkoly úspěšně splnit. Strategie vnitřních reforem v Číně je důležitá a Komise ji bude nadále podporovat prostřednictvím programů spolupráce, včetně sociální odpovědnosti podniků. V oblastech jako je energie, ochrana životního prostředí a změna klimatu, dodržování mezinárodních sociálních norem, rozvojová pomoc a širší makroekonomické otázky musí EU a Čína zajistit úzkou mezinárodní spolupráci. Obě strany musí:

Zajistit bezpečné a udržitelné zásobování energiemi. Jako důležití aktéři na světovém trhu s energiemi mají EU a Čína společný zájem na zajištění bezpečnosti a udržitelném zásobování energiemi, zlepšování účinnosti a zmírňování následků výroby a spotřeby energií na životní prostředí a oba partneři nesou v tomto ohledu odpovědnost. Prioritou EU musí být zajistit, aby se Čína integrovala do světového trhu s energiemi a mnohostranných mechanismů řízení a institucí a podpořit ji, aby se v otázce energií stala aktivním a odpovědným partnerem. Obě strany musí společně usilovat o:

- zvýšení mezinárodní spolupráce, zejména úsilí zlepšit průhlednost a spolehlivost energetických údajů a výměnu informací s cílem větší energetické bezpečnosti v rozvojových zemích, včetně Afriky;
- posílení odborných znalostí Číny v technické a regulační oblasti, snížení růstu poptávky po energii, zvýšení energetické účinnosti a používání čisté obnovitelné energie jako je větrná energie, biomasa a biopaliva, podpora energetických norem a úspor energie prostřednictvím rozvoje a rozšíření užívání technologie spalování uhlí s téměř nulovými emisemi;
- závazek zvýšit stabilitu prostřednictvím tržního přístupu k investicím a zadávání veřejných zakázek; dialog s ostatními velkými odběrateli; podpora zavedení průhledného a nediskriminačního regulačního rámce, včetně otevřeného a účinného přístupu na trh s energiemi a podpora přijetí mezinárodně uznávaných norem a standardů.

Bojovat proti změně klimatu a za zlepšení životního prostředí. Partnerství uzavřené na summitu EU a Číny v roce 2005 představuje solidní základ pro spolupráci v oblasti životního prostředí a změny klimatu.

- EU musí sdílet odborné znalosti v oblasti regulace, spolupracovat s Čínou při předcházení znečištění, ochraně biologické rozmanitosti, učinit využívání energie, vody a nerostných surovin účinnější a zlepšit průhlednost a prosazování legislativy v oblasti životního prostředí. Obě strany musí spolupracovat při řešení odlesňování a nezákonné těžby dřeva, udržitelného hospodaření s rybolovnými zdroji a v oblasti námořní správy.
- Obě strany musí posílit bilaterální spolupráci vycházející z partnerství o změně klimatu a posílit mezinárodní spolupráci, plnit své závazky vyplývající z Konvence o změně klimatu a Kjótského protokolu a aktivně se zapojit do diskuzí o mezinárodní spolupráci v otázkách změny klimatu po roce 2012. Měli bychom posílit využívání obchodování s emisemi a mechanismy čistého vývoje.

Zlepšit výměnu informací ohledně zaměstnanosti a sociálních otázek Čína se zavázala bojovat proti sociálním rozdílům a podporovat vyváženější rozvoj. EU a Čína musí:

- zesílit spolupráci v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí posílením a rozšířením bilaterálního dialogu a začleněním otázek jako je zdraví a bezpečnost při práci, normy důstojné práce a plnění úkolů v souvislosti se stárnoucím obyvatelstvem;
- spolupracovat na zajištění mezinárodních závazků s ohledem na dodržování pracovních a sociálních norem.

Zlepšit spolupráci v oblasti mezinárodního rozvoje. Užší spolupráce v otázkách mezinárodního rozvoje by přinášela výhody EU, Číně i jejím partnerům v rozvojovém světě. Pokud se partnerům nepodaří prokázat, že jsou schopny účinné koordinace v této oblasti, bude to mít negativní dopad především na Afriku, ale i na ostatní rozvojové země. EU a Čína musí:

- zapojit se do strukturovaného dialogu o udržitelném rozvoji v Africe; měla by existovat oboustranná průhlednost činností a priorit, aby mohl vzniknout základ pro komplexní diskuzi;
- podporovat regionální snahy o zlepšení správy věcí veřejných v Africe;
- prozkoumat možnosti pro lepší integraci Číny do mezinárodního úsilí o zlepšení účinnosti podpory, spolupráce a příležitosti pro praktickou bilaterální spolupráci na místě.

Vytvořit předpoklady pro udržitelný hospodářský růst. Čína se stala pro EU a svět zdrojem hospodářského růstu, současný čínský model růstu je však také příčinou značné nerovnováhy v obchodě mezi EU a Čínou. Čínská vláda uznala důležitost splnění makroekonomických výzev a plnění finančních, měnových a strukturálních strategií zaměřených do budoucna, které stimulují spotřebu a snižují nerovnosti. Důležitým faktorem je zvyšující se flexibilita směnného kurzu, která pomáhá přesunout rovnováhu ve prospěch domácí poptávky a zvýšení kupní síly čínských domácností. Pomocí strategií, které by mohly vést ke snížení přebytku běžného účtu, by Čína získala kontrolu nad svým hospodářstvím a mohla by lépe zvládat rizika přehřátí a současně plnit svůj závazek přispívat ke stabilnímu a vyrovnanému světovému hospodářství.

EU a Čína by jako klíčové hospodářské mocnosti měly dále rozvíjet své partnerství a společně přistupovat ke globálním hospodářským otázkám. Za tímto účelem musí:

- prohloubit spolupráci a vyměňovat si zkušenosti při formulování a provádění měnových, daňových, finančních a strukturálních politik a politik s ohledem na směnný kurz;
- spolupracovat na řádném zvládnutí globálních nerovností;
- posílit a aktualizovat dialog o makroekonomických otázkách.

3.3. Obchodní a hospodářské vztahy

Integrace Číny do světového obchodního systému přinesla výhody Evropě i Číně. EU je největším obchodním partnerem Číny a představuje více než 19 % čínského zahraničního obchodu. Evropské společnosti obchodují s Čínou a investují zde, čímž přispívají k čínskému růstu a přinášejí kapitál, zboží, znalosti a technologie, které jsou nástroji čínského rozvoje.

Evropa má zájem na hospodářsky silné Číně. Čína, a zejména její rychle rostoucí střední vrstva, se stále více stává odbytovým trhem pro zboží vyvážené z EU. Vývoz EU do Číny vzrostl mezi lety 2000 a 2005 o více než 100 %, tedy mnohem rychleji než její vývoz do zbytku světa. Vývoz služeb z EU do Číny stoupl od roku 1994 do roku 2004 šestkrát.

Evropské společnosti a spotřebitelé těží z konkurenčních cen vstupních surovin a spotřebního zboží z Číny. Otevřenost trhů znamená výhody pro Čínu i EU.

Evropa však má stále více pocit, že dosud neúplné plnění závazků WTO ze strany Číny a nové překážky v přístupu na trh stojí v cestě skutečným recipročním obchodním vztahům. Dovozy z Číny zvýšily na Evropu tlak, aby se přizpůsobila globalizaci. Protože Čína proniká na segment hodnotového řetězce, bude tato tendence pokračovat.

Aby byly vztahy obou partnerů politicky a ekonomicky z dlouhodobého hlediska udržitelné, musí Evropa dále nabízet čínským vývozům otevřený a korektní přístup a přizpůsobit se konkurenčním výzvám. EU musí rozvinout a vybudovat oblasti s komparativní výhodou tím, že se bude orientovat na výrobu zboží vysoké hodnoty a vysoké technické úrovně a bude zaměstnance podporovat při získávání nových kvalifikací. Reakce Číny by měla spočívat v tom, že se více zasadí za otevření trhů a korektní hospodářskou soutěž. Oba partneři by se měly zabývat dopadem hospodářského růstu na nerostné zdroje a životní prostředí. Evropská unie bude postupovat takto:

Důraz na otevřenost. EU bude společně s Čínou pokračovat v plném provádění závazků WTO a vyzve Čínu, aby svůj trh otevřela více, než vyplývá ze závazků WTO a vytvořila tak příležitosti pro společnosti EU. EU akceptuje, že nemůže od Číny vyžadovat otevření trhů, pokud bude sama chránit vlastní. EU vyzve Čínu, aby dodržela svůj závazek zahájit jednání o přistoupení k dohodě o veřejných zakázkách z roku 2008 a aby tato dohoda byla co možná nejrychleji úspěšně uzavřena.

Vyrovnaní podmínek. Prioritami EU je lepší ochrana práv duševního vlastnictví v Číně a ukončení nucených přesunů technologií mimo jiné prostřednictvím provádění závazků vyplývajících z WTO ze strany Číny, což napomůže k vytvoření lepšího investičního prostředí v Číně. EU bude naléhat na Čínu, aby přestala udělovat nepřípustné dotace a reformovala svůj bankovní systém a bude se Čínu snažit přesvědčit, aby obchod s nerostnými surovinami přenechala tržním silám.

Podpora evropských firem. Komise vyvine maximální úsilí a podpoří firmy podnikající v Číně, zejména malé a střední podniky, přičemž však bude požadovat, aby dodržovaly standardy důstojné práce. EU rozšíří a posílí stávající informační činnost, odborné vzdělávání a poskytování poradenství ohledně ochrany práv duševního vlastnictví v Číně. V Pekingu bude otevřeno Evropské středisko. Dojde k rozšíření programu výměn a školení pro řídicí pracovníky mezi EU a Čínou.

Ochrana zájmů EU: dialog na prvním místě. EU dává přednost vyřešit sporné body v obchodě s Čínou prostřednictvím dialogu a vyjednávání. Stávající dialog o obchodu mezi EU a Čínou je nutné posílit na všech úrovních. Je třeba věnovat pozornost usnadnění obchodu a umožnění přístupu na trh a rozšířit tak rozsah dialogu. EU a Čína mají také zájem postupovat společně v orgánech, které vytvářejí mezinárodní pravidla a globální normy. EU se bude aktivně zasazovat za globální kontrolní a regulační řešení, bude podporovat otevřené trhy, sbližování předpisů a bude pokračovat ve spolupráci s Čínou prostřednictvím pravidelných dialogů mezi EU a Čínou. To přispěje k tomu, že Čína bude při vývozu svých výrobků dodržovat normy EU pro potraviny a nepotravinářské výrobky.

Avšak v případech, kdy veškeré snahy ztroskotají, použije Komise systému WTO pro řešení sporů, aby se zajistila shoda s mnohostranně dohodnutými pravidly a závazky. Opatření na ochranu trhu zůstanou nástrojem k zajištění korektních tržních podmínek. EU pracuje aktivně

s Čínou na vytvoření podmínek, které by Číně umožnily brzké udělení statutu tržní ekonomiky. S ohledem na některé tyto podmínky mohlo být v nedávné době dosaženo pokroku. Komise bude pokračovat ve spolupráci s čínskými orgány prostřednictvím mechanismů stanovených EU a bude připravena okamžitě reagovat, jakmile budou všechny podmínky splněny.

Budování užších vztahů. Klíčovým cílem vyjednávání nové dohody o partnerství a spolupráci, která bude také aktualizovat dohodu o obchodu a spolupráci z roku 1985, je, aby evropští vývozci a investoři měli lepší přístup na čínský trh, který jde za závazky vyplývající z WTO, dále pak lepší ochrana duševního vlastnictví a vzájemné uznávání zeměpisných označení. Čína již velkou měrou profituje z mezinárodního obchodního systému, a proto by měla převzít odpovídající odpovědnosti a značně přispět k oživení a dokončení kola jednání Světové obchodní organizace z Dohá.

Mnoho z těchto kroků není pouze v zájmu EU. Silně se dotýkají i čínských zájmů a jsou součástí strategie, jejíž pomocí se má Čína vydat na cestu vyváženého a udržitelného růstu, rozvoje vedoucí k vůdčí světové pozici a odpovědnosti. Dokument o obchodní politice, který tuto strategii doplňuje, stanoví komplexní přístup pro obchodní a investiční vztahy mezi EU a Čínou v dlouhodobém měřítku.

3.4. Posílení bilaterální spolupráce

Bilaterální spolupráce zahrnuje řadu oblastí, včetně 7 formálních dohod, 22 dialogů v různých odvětvích, které zahrnují různé a důležité otázky od letectví a námořní dopravy po regionální a makroekonomickou politiku. Důležité je, aby byl vyvinut strukturovaný dialog, který umožní výměnu zkušeností a názorů v oblasti záležitostí hospodářské soutěže, a opatření k ochraně hospodářské soutěže umožňující technické poradenství a budování kapacity. Bilance této spolupráce je pozitivní. Spolupráce však vyžaduje ještě silnější orientaci na cíl a ve všech oblastech, zejména ve stěžejních oblastech jako je spolupráce v oblasti vědy a technologie, je nutné zajistit rovnováhu a zisk na obou stranách. Je nutné více posílit spolupráci v otázkách migrace, mezilidských vztahů a struktury, jimiž se řídí úřední vztahy. Obě strany musí:

Zajistit kvalitní a zvýšenou spolupráci v oblasti vědy a technologie. Spolupráce v oblasti vědy a technologie je prioritou čínské vlády. Čína vydá 1,5 % svého HDP na dynamický a rostoucí program v oblasti výzkumu a vývoje. Bilaterální spolupráce je také silná: Čína je jednou z nejdůležitějších třetích zemí, které se podílejí na projektech šestého rámcového výzkumného programu v hodnotě 600 milionů EUR. Dále je Čína důležitým partnerem klíčových projektů jako jsou ITER a Galileo. Je třeba zvýšit účast EU na čínských programech.

Společná deklarace vědeckého a technického fóra z května 2005 stanoví rámec pro další spolupráci, která spočívá v oboustranných výhodách, přístupu a účasti obou stran. Obě strany musí:

- Upevnit a zlepšit viditelnost spolupráce. To oběma stranám umožní cílený výběr, účinné stanovení priorit a včasnou reakci na rozšiřující se pandemie nebo vyvíjení čisté energetické technologie, dále se usnadní vytvoření rámce pro zvýšenou reciprocitu a stanoví základ pro účinnější spolupráci s členskými státy.

- Zlepšit společné plánování k zajištění vzájemných výhod a zvýšit flexibilitu ve financování účasti evropských vědců v čínských výzkumných programech. Obě strany musí podporovat mobilitu vědců, což EU činí prostřednictvím zvláštních příspěvků z rámcového programu.

Vybudovat účinnou spolupráci v oblasti migrace. Migranti z Číny a jiných zemí představují pro EU kulturní obohacení a přinášejí s sebou důležité dovednosti a cenné odborné znalosti. Pokud však proces není účinně řízen, může to mít negativní dopad. Podpora mezilidských vazeb vyžaduje účinný právní rámec. Potřebujeme účinné mechanismy proti zneužívání systému, jejichž součástí je prevence a navrácení. Obě strany by měly spolupracovat na včasném uzavření účinné readmisivní dohody.

- Stávající mechanismus konzultací by měl pokračovat a měl by být rozšířen, aby zahrnoval legální a nelegální migraci a prostřednictvím obnovených politických závazků by měl směřovat k pokroku v této oblasti.
- Obě strany se musí dohodnout a provádět specifické projekty spolupráce, např. výměna úředníků a odborné vzdělávání a výměny v oblasti biometrických technologií.
- Měl by existovat cílený dialog s ministerstvem veřejné bezpečnosti o otázkách migrace, boje proti organizovanému zločinu, terorismu a korupci.
- Aby se zajistilo řádné fungování dohody mezi EU a Čínou o turistických cestách, je nutné pokračovat v aktivní a praktické spolupráci.

Vytvoření kontaktů mezi občany. Musíme posílit celou řadu kontaktů mezi občany, abychom mohli podpořit naše vztahy prostřednictvím významných a trvalých akcí na obou stranách, od kulturní výměny, turistiky až po občanskou společnost a akademické vztahy.

- Občanská společnost a institucionální vazby by měly poskytovat přímou podporu a podněty pro politické a obchodní vazby. Obě strany by měly usnadnit přímé kontakty mezi skupinami občanské společnosti v EU a Číně ve všech oblastech a zahrnout je pokud možno do odvětvového dialogu. Úřední nevládní vazby je nutné posílit a rozšířit. Evropský parlament zde plní klíčovou roli a měl by rozšířit spolupráci s čínským parlamentem. EU by měla posílit vazby mezi Hospodářskou a sociální radou a Čínským hospodářským a sociálním výborem, politickými stranami a mezi poloúředními orgány.
- Vzdělání je oblastí, ve které došlo k významnému úspěchu. V roce 2005 studovalo v EU 170 000 čínských studentů. Měli bychom pokračovat ve stávající spolupráci prostřednictvím programů prováděných jednotlivými členskými státy a prostřednictvím kapitol programu Erasmus Mundus zaměřených na Čínu. Při budování společných kvalifikačních kurzů a vysokých škol byly zaznamenány pokroky. Měli bychom také provádět zvláštní programy, jako je např. Evropská právní akademie. Obě strany podporují studenty z EU ke studiu v Číně. Komise k rozšíření znalosti čínského jazyka podpoří specifický program zaměřený na odborné vzdělávání učitelů čínského jazyka, kteří by měli působit v Evropě.
- Vědecká odbornost EU a Číny musí být zlepšena a účinněji koordinována. Obě strany musí podpořit účinnou spolupráci mezi čínskými a evropskými vysokými školami. Komise musí nadále podporovat budování univerzitní sítě, jejíž příslušníci by poskytovali poradenství EU v záležitostech týkajících se Číny a koordinovat výměnu informací v rámci

akademické obce. Na evropských universitách by mělo vzniknout několik prestižních kateder čínských studií. Mezi evropskými a čínskými skupinami odborníků by měl být pravidelný dialog.

Zefektivnění bilaterálních struktur. Obě strany by se měly zamyslet nad strukturami, kterými jsou řízeny jejich vztahy a zvážit, zda není nutné tyto struktury zefektivnit, zdokonalit nebo zmodernizovat. Cílem strategického dokumentu Komise z roku 2003 je rozšíření odvětvového dialogu mezi EU a Čínou. V této oblasti došlo k velkému úspěchu, většina struktur funguje dobře a významně přispívá k partnerství. Dosažený pokrok je však nutné přezkoumat. Obě strany musí zvážit, zda existují nové orgány či mechanismy, které by mohly přispět ke vztahům mezi EU a Čínou.

- Každoroční vrcholné schůzky představují solidní rámec pro udržení kontaktů na úrovni předsedů vlád. Tyto schůzky by měly být doplněny pravidelnou výměnou informací, zahrnující velké množství oblastí, a dialogem na odborné a ministerské úrovni a také na vyšší úrovni. Obě strany by měly prozkoumat další možnosti setkávání ad hoc a neformálně organizovaných diskuzí a příležitostných výměn názorů.
- Nedávno schválený strategický dialog na úrovni náměstků ministrů zahraničí by měl být hlavním mechanismem zahrnujícím regionální a geopolitické záležitosti, který přidá našemu partnerství silnější orientaci, větší možnosti působení a hodnotu.
- Obě strany musí důkladně přezkoumat, do jaké míry je dialog vedený v jednotlivých odvětvích smysluplný, do jaké míry existuje spojitost mezi dialogy vedenými v různých odvětvích a jaké jsou skutečné výsledky, abychom mohli maximalizovat součinnost, zajistit vzájemný prospěch a co největší zapojení zúčastněných stran. Komise připraví řadu pracovních dokumentů týkajících se specifických otázek v jednotlivých odvětvích.
- Bylo by vhodné zřídit nezávislé evropsko-čínské fórum. EU by si na jedné straně měla udržovat dostatečný odstup od institucí, na druhé straně by se měla přiblížit občanské společnosti, akademické obci, podnikatelským a kulturním kruhům a dávat politické podněty politickým vůdcům a stimulovat bilaterální vztahy.

EU by měla zajistit svoji jednotu při vyjadřování se k různým otázkám, jež souvisejí s Čínou. S ohledem na komplexitu vztahů a důraz kladený na zachování kontinuity bude důležité, aby vznikla pravidelná, systematická interní spolupráce, která bude zasahovat do všech oblastí.

Program spolupráce EU, který je realizován prostřednictvím strategického dokumentu dané země a národních indikativních programů, by měl i nadále plnit své funkce a podporovat partnerství mezi oběma stranami a čínským reformním procesem. Čína se však vzdaluje modelu státu, který je typickým příjemcem zahraniční rozvojové pomoci, a EU musí své programy spolupráce pečlivě vyvažovat a přezkoumávat. Spolupráce musí být v zájmu obou stran, musí sledovat zásady a hodnoty EU a sloužit jako nosný prvek partnerství.

3.5. Mezuregionální a regionální spolupráce

EU a Čína mají vzhledem k podporování míru a bezpečnosti zájem na reformě a účinnosti mnohostranného systému. Měly by úzce spolupracovat v rámci OSN, hledat mnohostranná řešení vznikajících krizí, bojovat proti terorismu, zvyšovat regionální spolupráci, a to i prostřednictvím zapojení se do vznikajících regionálních struktur. Tento společný zájem silného mnohostranného systému, míru a bezpečnosti by měl být zohledněn v užší spolupráci

a strukturovanějším dialogu o Blízkém východě, Africe a východní Asii a o otázkách, jež se týkají celé řady oblastí, např. nešíření zbraní hromadného ničení.

Východní Asie. Je zřejmé, že EU má značný zájem na strategické bezpečnosti ve východní Asii. EU by měla navázat na zvyšující se účinnost své zahraniční a bezpečnostní politiky a svůj strategický zájem v tomto regionu prostřednictvím formulování politických pokynů.

Čína zastává v regionu vůdčí postavení a pracuje na zlepšení vztahů se svými sousedy, včetně Ruska a Indie, a se střední Asií prostřednictvím šanghajské organizace pro spolupráci. Je nutné zlepšit vztahy s Japonskem. EU má zájem na úzkých vztazích mezi hlavními regionálními aktéry a na pokračující regionální integraci.

Tchaj-wan. EU má značný zájem na zachování míru a stability. Na základě politiky „jedné Číny“ a při zohlednění strategické rovnováhy v regionu by se EU měla dále aktivně podílet na dění a oběma stranám by měla sdělit svá stanoviska. EU by měla při provádění své politiky zohlednit tyto zásady:

- přísné odmítnutí jakýchkoli opatření, která by mohla vyvolat jednostrannou změnu statu quo
- přísné odmítání použití síly
- podpora pragmatických řešení a opatření vytvářejících důvěru
- podpora dialogu mezi všemi stranami a
- pokračování v silných hospodářských a obchodních vazbách s Tchaj-wanem

Průhlednost čínských vojenských výdajů a cílů. Neprůhlednost čínských výdajů na obranu je zdrojem rostoucích obav. Protože výdaje stále rostou, musíme Čínu přesvědčit, že je důležité zlepšit jejich průhlednost. EU současně musí zlepšit své analytické schopnosti týkající se čínského vojenského sektoru.

Zbrojní embargo. Zbrojní embargo bylo vyhlášeno jako reakce na události na náměstí Tiananmen v roce 1989. EU souhlasila, že bude pracovat na zrušení embarga, ale bude to vyžadovat práci obou stran:

- Současné a budoucí předsednictví ukončí technické přípravy, aby bylo zajištěno, že zrušení embarga nepovede ke kvalitativnímu a kvantitativnímu nárůstu prodeje zbraní, a bude dále zkoumat možnosti pro nalezení konsenzu ohledně tohoto zrušení. EU by měla spolupracovat s Čínou na zlepšení prostředí pro zrušení embarga, pokročit v otázce lidských práv v Číně, pracovat na zlepšení vzájemných vztahů a zvýšit průhlednost vojenských výdajů

Nešíření zbraní hromadného ničení Nešíření zbraní hromadného ničení představuje klíčovou oblast strategického partnerství. Mezinárodní a bilaterální spolupráce je založena na rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1540 a společné deklaraci o nešíření zbraní hromadného ničení přijaté v roce 2004 na summitu EU a Číny. EU podporuje ústřední roli, kterou Čína v současné době zastává na Korejském poloostrově, a role Číny bude rozhodující i pro pokrok v jaderné otázce Íránu. Byl slibně nastartován dialog a praktická spolupráce k provádění přísnějších kontrol vývozu. Na tomto základě by měla EU ve spolupráci s čínskými úředníky podpořit Čínu, aby:

- dodržovala všechny smlouvy a mezinárodní nástroje o nešíření zbraní hromadného ničení a odzbrojení a zasazovala se za jejich dodržování na regionální a mezinárodní úrovni
- posílila kontroly vývozu materiálů, zařízení a technologií souvisejících se zbraněmi hromadného ničení, konvenčními zbraněmi a ručními palnými a lehkými zbraněmi.

Obě strany musí spolupracovat a vyměňovat si praktické zkušenosti o provádění kontrol vývozu, a to i prostřednictvím odborného vzdělávání čínských celních úředníků. Měly by zvážit možnosti společných iniciativ mezi EU a Asií v rámci regionálního fóra ASEN.

4. Závěr

Čína je jedním z nejdůležitějších partnerů EU. Návrat Číny jako velmoci je vítaný. Abychom na něj mohli reagovat pozitivně a účinně, musí EU zlepšit politickou spolupráci na všech úrovních a zajistit, aby Evropa ve všech důležitých záležitostech hovořila jedním hlasem.

Bilaterální vztahy s Čínou jsou již silně rozvinuté a dále se rozvíjejí. Musíme v nich dále pokračovat. Doporučení uvedená v tomto sdělení, které má Rada schválit a doplnit svými závěry, představuje komplexní úkoly pro EU, pro něž je důležitým praktickým mechanismem dohoda o partnerství a spolupráci.

Užší, silnější strategické partnerství je v zájmu EU i Číny. Toto partnerství s sebou přináší i větší odpovědnosti a potřebu otevřenosti, která vyžaduje společnou akci obou stran.